SPORTUL magazin

Patinele pe roți

Duminicile unui nesportiv

Manole e de-o șchioapă, stă pe-o stradă vecină cu mine, are ochii rotunzi și sclipitori ca două mărgele și se bucură de vacanță, fiindcă a terminat de-o lună și mai bine clasa întîi elementară și, pînă să-o înceapă pe a doua, i-a mai rămas din vacanță cam tot atîta și încă pe deasupra niței. Pentru că s-a înapoiat la ai săi cu un carnet de elev în care nota de zece se înșira cuminte și uniform pe-o coloană întreagă, ca într-o joacă fără haz, a primit cadou o pereche de patine pe roți. După o săptămînă, era un mic „as" nu altceva: nu numai că se ținea drept, dar, mlădiindu-și trupul fragil după curbele și volutele descrise pe trotuarul neted, se lăsa dibaci pe un picior, ridicîndu-l pe celălalt în aer, apoi își deschidea picioarele într-un unghi drept, a cărui bază se lărgea și iar se îngusta, din mers, într-o fantezie de figuri demnă de invidiat.

Cei de o seamă cu el îl privesc, încearcă să-l imite, cad și se lovesc, se culeg din nou de pe jos și-l pizmuiesc pe năpîrstoc.

— Hai, Leț, mai fă o dată! — îi strigă ei, sperînd să-și însușească, prin repetiție, taina rotilelor.

Leț — care-i diminutivul lui Manoleț —, mai face o dată, însă ceilalți nu-l ajung din urmă. Ce vreți, în toate lucrurile omenești este, pe lîngă exercițiu, și-un strop de talent. Și Leț are stropi mulți din talentul mișcării, al agilității, al grației copilărești.

Mă bucur de cîte ori îl întîlnesc. Ne salutăm, pe sub teii de la Șosea, îi fac loc să treacă sau mă ocolește dînsul, într-o curbă largă, însoțită de duruitul rotilelor pe asfalt. Într-o astfel de manevră, fără voia lui, i s-a întîmplat să se ciocnească deunăzi de un trecător. Masiv trecătorul, firav puștiul, era firesc să cadă ultimul, nu primul; cu toate acestea, omul în toată firea s-a făcut foc de supărare, a prins să vocifereze și să afurisească pe părinții care își înzestrează odraslele cu astfel de „drăcovenii", judecîndu-i aspru și pe copiii ce-și pierd vremea în nimicuri asemănătoare.

L-am privit pe Goliatul ultragiat: îngălbenise de mînie și ochii i se injectaseră. Încercam să deslușesc pe fața lui trăsăturile copilului care va fi fost înainte cu patruzeci-cincizeci de ani, fără să izbutesc însă. Simțind că-l observ, a încercat să mă ia părtaș la indignarea lui, dar nu i-a mers. I-am spus că vîrsta copilăriei își are privilegiile ei, că patinele astea sînt un excelent exercițiu de echilibru și agilitate, că frumoasa curbă descrisă de Leț a fost cît se poate de reglementară și că, în ultimă instanță, pietonii majori sînt obligați să se păzească singuri, fiindcă pe cei de vîrsta lui Manole îi mai păzim și noi, și părinții, și oamenii de treabă. I-am spus, de asemenea, că vara, orașele mari se transformă în niște grădini vesele tocmai datorită bucuriei și jocurilor celor mărunți, că viața ar fi mai tristă fără ei și că, în sfîrșit, dacă dînsul, cel lovit de patinator, ar fi făcut vreodată sport în viața sa, putea să evite, printr-o săritură sprintenă în lături, ciocnirea care mi-a prilejuit această însemnare duminicală.

George SBÂRCEA

Cărările pitorești ale munților oferă din belșug răcoare, aer curat, liniște, flori, imagini și amintiri dintre cele mai plăcute, — într-un cuvînt o odihnă activă dătătoare de sănătate și voie bună în mijlocul ispititoarelor peisaje alpine.

Foto: P. NAGHI—Cluj

O „CARTE A MUNTELUI"

Din august 1787, cînd Horace Bénédict de Saussure înfăptuia cea dintîi expediție științifică pe unul dintre marile piscuri ale planetei (Mont Blanc), și pînă în mai 1953, cînd cuplul Tensing-Hillary cucerea inexpugnabila Ciomolungma — alias Everest — scrierile dedicate sportului alpin, ca să nu mai vorbim de beletristica pe această temă, au cunoscut o înflorire continuă, accentuată evident în ultimile decenii. Simpla enumerare a titlurilor importante, de la „Originile alpinismului" de Coolidge și „Călătorii în Alpi" a lui Saussure, la „Escaladele" lui Whymper și „Jurnalul" lui Mallory ar ocupa, neîndoielnic, un capitol substanțial într-o eventuală enciclopedie montană.

Lucrarea compatriotului nostru, prof. dr. Virgil Ludu, apărută la începutul acestei veri, se înscrie printre realizările remarcabile ale genului. Cu temeinicia și scrupulozitatea ce-l caracterizează, fostul campion de atletism ne oferă, la capătul a peste cinci ani de muncă intensă, un original ghid al Muntelui. Nu-i vorba de un îndrumar tehnic, cu planșe, hărți, fotografii spectaculoase: cartea ne familiarizează cu imaginea zonelor alpine răsfrîngîndu-se în literatură, muzică, arte plastice sau cinematografie. Detaliile drumeției și ale alpinismului de performanță (alpinism acrobatic, cum îl numea Guido Rey) se îmbină în chip fericit cu ample și judicioase referiri la poezia captivantei întreprinderi. Ludu cunoaște muntele și îl iubește; el transmite cititorului această vibrație intimă, dar nu se rezumă la atît. Pe lîngă pasajele descriptive, în care experiența personală este vizibilă, vom găsi în „Cartea Muntelui" numeroase indicații asupra surselor artistice apte să ne amplifice viziunea, să ne adîncească interesul față de acest fenomen, al gravitației inverse, această fascinație perpetuă pe care o exercită marile altitudini terestre asupra celor mai mulți dintre noi. De aceea, poate-ni se pare că acestei lucrări i s-ar fi potrivit în egală măsură titlul „Romanța Alpinismului", dacă el n-ar fi fost anticipat, cu aproape un sfert de veac, de excelenta operă a profesorului R. L. Irwing, mentorul debutanților lui Mallory...

Subliniind ținuta stilistică, precizia și eleganța frazei — atribute cu care colegul Virgil Ludu ne-a obișnuit, de altminteri, în activitatea sa publicistică — trebuie să formulăm, la sfîrșitul acestor sumare notații, un regret: acela că autorul, probabil, dintr-o excesivă discreție, a înțeles să acorde spațiu prea larg informării, documentării, citatului — în detrimentul propriei viziuni și expresii. Ceea ce mi se pare nefondat, în cazul respectiv — Virgil Ludu fiind unul dintre condeiele, nu foarte numeroase în beletristica sportivă, înzestrate cu autentic har literar, inclusiv — amănunt de loc neglijabil — cu idei!

Dan DEȘLIU

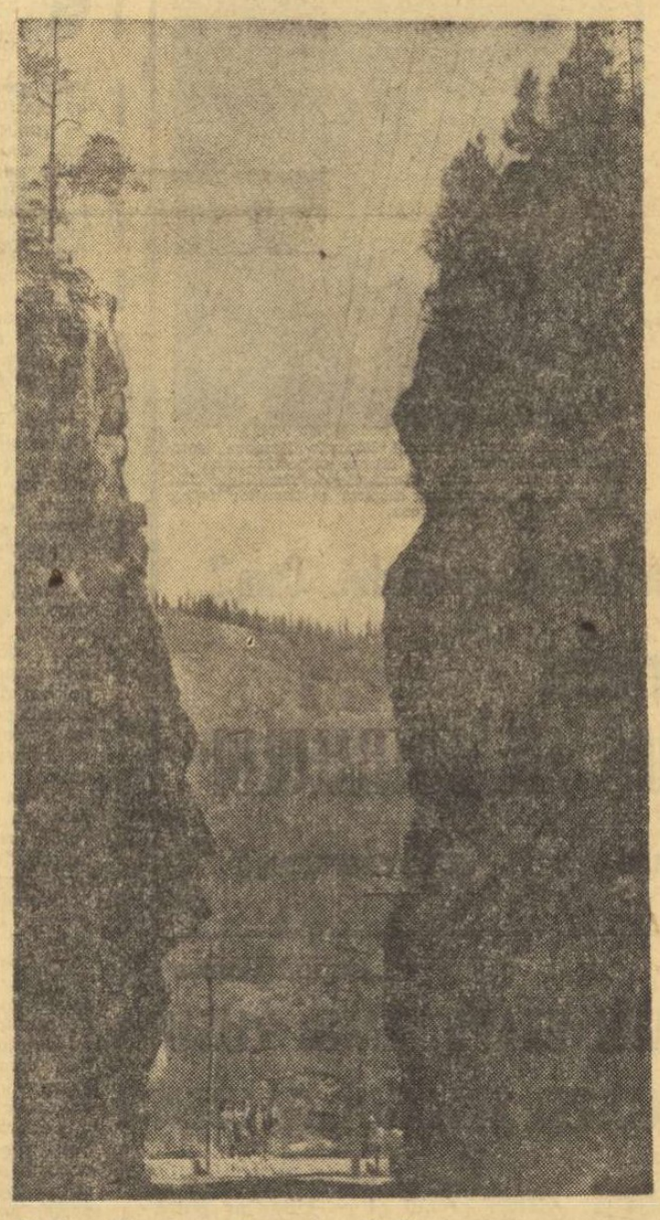

Cheile Bicazului. Peisajul minunat al munților, semeția stîncilor, seninul cerului constituie pentru drumețul oprit aici în admirație solemnă, o invitație de a reveni în aceste locuri. Stîncile, printre care se deschide calea de acces, vegetația din împrejurimi, priveliștile încîntătoare îți oferă clipe de destindere. Poftiți la drumeție!

Foto: O. CAHANE

CONVORBIRI CU DOMNUL GORE

— Spectatorul contemporan — zic — manifestă o exigență cumplită la adresa televiziunii, căreia nu-i iartă nimic. Uite, mai deunăzi, patru cetățeni din Iugoslavia au dat în judecată posturile de T.V. (Zagreb, mi se pare) pentru că acum cîteva săptămîni, dintr-o eroare, confuzie sau neglijență, redacția sportivă n-a transmis integral finala Cupei campionilor europeni, Manchester United — Benfica Lisabona, de pe Wembley.

— Această manifestare de exigență e universală, încuviințează domnul Gore, completînd. Eu cunosc, de pildă, în cartier, cîțiva amatori de fotbal, foarte pricepuți, care au dat în judecată televiziunea bucureșteană pentru că transmite integral meciurile de campionat de pe „23 August".

ELOGIU CRITIC

— Foarte interesante, pertinente și pline de amenințare observațiile antrenorului german Klaus Peter Kircharth. Acest specialist, cu rezultate, unul dintre învățăceii și adjuncții lui Helmut Schön, a venit la Snagov, în cantonament, a urmărit de pe tușă antrenamentele lotului nostru de fotbal și, la ora inevitabilă a opiniilor deschise, a declarat: „Aveți un material uman excelent".

Domnul G. clatină bătrînește din cap și foarte obosit:

— Aprecierile musafirului competent cu privire la materialul fotbalistic de la noi nu mă surprind de fel. Stofa jucătorilor noștri a fost întotdeauna bună. Din păcate, ne lipsesc croitorii

PÎNĂ ȘI ULTIMA ȘANSĂ...

Dl. G. citește cu încordare, și gîndind între litere, un reportaj mare despre dramaticele întîmplări ale cîtorva navigatori solitari

— Uite — zice el, arătîndu-mi fotografiile colorate din „Paris Match" — ăsta e un navigator francez. A plecat singur în Atlantic, cu o ambarcațiune de cîțiva metri pe cîțiva, participînd la o întrecere pentru traversarea rapidă a Oceanului. Omul ridică pînzele la Le Havre, mi se pare, urmînd a acosta pe țărmul Americii de Nord. La un moment dat, navigatorului solitar i se defectează instalația radio, dispare din raza de privire a contemporanilor săi, și nu se mai știe nimic despre el. Atunci pornește întru cercetarea Atlanticului și salvare o flotilă întreagă, alcătuită din: 3 distrugătoare, 4 remorchere, 5 motonave, un port-avion plus o escadrilă de avioane de vînătoare. La capătul căutărilor, ambarcațiunea e detectată, firește, și flota navalo-aeriană îl înconjoară pe solitar, acompaniindu-i drumul pînă la destinație.

...Fata de pe pagina a doua este o navigatoare solitară din Germania. Urmînd exemplul bărbaților, și aruncîndu-se cu o barcă pirpirie în valuri, domnișoara, sătulă probabil de mulțimi, a încercat să traverseze în liniște desăvîrșită Oceanul cel mare. La un moment dat, navigatoarei solitare i se defectează instalația radio, dispare din raza de privire a... etc., etc. Atunci întru descoperirea ei pornește o flotilă întreagă alcătuită din: 3 distrugătoare, 4 remorchere, 5 motonave, un port-avion plus o escadrilă de vînătoare. La capătul cercetărilor, ambarcațiunea e reperată, firește, și flota navalo-aeriană o înconjoară pe solitară, acompaniindu-i drumul în continuare.

Aici, prietenul meu ridică ochii de pe fotografii și spune:

— E-atît de colectiv secolul nostru astăzi, încît nici măcar solitarii nu mai pot fi singuri...

p. conf. AL. MIRODAN

Știați că...

...Paavo Nurmi, eroul Jocurilor Olimpice din 1920 (Anvers), 1924 (Paris) și 1928 (Amsterdam) a împlinit 70 de ani. El a primit, cu acest prilej, peste 10 000 de telegrame de felicitare!

...premiul I, la simplu bărbați, la campionatele internaționale de tenis ale S.U.A., de la Forest Hils, se ridică la 15 000 de dolari?

...Pierre Colnard a reușit cea mai bună performanță a sa la aruncarea greutății (19,28 m — record al Franței) la vîrsta de... 39 de ani?

...la J.O. din 1908 a fost înregistrat un caz rămas unic în istoria olimpiadelor moderne? Oskar Swahn (tatăl) a cucerit medalia de aur în proba de tir, cerb alergător, lovituri simple, iar Alfred Swahn (fiul) pe cea de bronz în aceeași probă. Patru ani mai tîrziu, la Stockholm, rolurile aveau să se inverseze, „aurul" revenind lui Alfred și „bronzul" lui Oskar Swahn!

Nicolae Iorga, Mihail Sebastian și... Balcaniada de fotbal din 1933

În luna iunie 1933, capitala țării noastre a găzduit meciurile Balcaniadei de fotbal, la startul căreia s-au aliniat formațiile Bulgariei, Iugoslaviei, Greciei și României. Bilanțul nostru: 7—0 cu Bulgaria, 1—0 cu Grecia, 5—0 cu Iugoslavia!

În primele două meciuri, formația noastră a fost: Sepci — Vogl, Albu — Robe, Steinbach, Lakatoș — Bindea, Petea Vilcov, Ciolac, Bodola, Dobay; în meciul final, cu Iugoslavia, Moravetz l-a înlocuit pe Robe, Kotormani pe Steinbach și Covaci pe Petea Vilcov.

Cum era și normal, o asemenea comportare a trezit un viu entuziasm în opinia publică. În corul de aplauze s-a făcut, totuși, auzită vocea unui nemulțumit. În „Neamul românesc", acest entuziasm era decretat drept... „pueril". Surpriza a fost cu atît mai mare, cu cît semnatarul articolului respectiv, nu era altul decît ilustrul istoric, Nicolae Iorga.

În numele „apărării" a luat cuvîntul tînărul scriitor (pe atunci) dramaturgul de mare succes (de mai tîrziu) Mihail Sebastian, al cărui articol publicat inițial în „Cuvîntul" și reluat de „Gazeta sporturilor" din 16 iunie 1933, îl publicăm integral.

INTRE STADION ȘI BIBLIOTECA

D. profesor Iorga scrie în „Neamul Românesc" de alaiteleri, într-unul din acele articole concise și ascuțite care fac geniul său gazetăresc, o aspră mustrare pentru sport. Balcaniada nu a fost pentru d-sa altceva decît „succesul unor jucători de minge englezească aruncată în aer cu deosebite părți ale corpului. Iar desfătarea mulțimii, adeziunea entuziastă a presei și participarea festivă a oficialităților, — lucruri de neînțeles.

„Nu înțeleg — atîta tot. Și am crezut că trebuie să arăt și altora, care poate sînt în măsură să mă lumineze, de ce nu înțeleg ceea ce mi se pare numai o imensă copilărie a unei lumi ușuratece".

Fără să fim „în măsură a lumina" pe cineva și fără să fim în treburile acestea mai mult decît iubitori de spectacol, vom cuteza să-i spunem d-lui profesor cîteva obiecții. Nu atît pentru a-l convinge pe d-sa, cît pentru a ne da nouă înșine socoteală de o pasiune, la care — mărturisim cu sfială — am participat.

Am fost pe stadion duminică, un om mai mult între alți 24 999 de oameni, am aplaudat o dată cu mulțimea aceasta, am strigat, am aclamat, am fost sincer emoționați de lupta celor 22 de bărbați din arenă...

Mustrările d-lui profesor Iorga ne privesc deci în egală măsură și ne-ar fi greu să ne ascundem sub anonimatul unei învinuiri generale, pentru a scăpa de justificări. Hotărît, e preferabil să le dăm aceste justificări, atîtea cîte sînt și cum sînt.

„O imensă copilărie" — sportul? Poate da. Am spune chiar mai mult decît atîta: singura copilărie, ultima copilărie ce mai rămîne. Într-o lume apăsată numai de drame obscure și obosită de descompuneri latente, e puțin lucru să existe undeva posibilitatea de a evada, de a redeveni simplu, de a reintra în copilărie, de a regăsi bucuria vieții fizice?

Instinctul nostru de joc — ceea ce însemnează în fond necesitatea ireductibilă de poezie, de odihnă, de gratuitate — în nici un alt spectacol nu-și găsește o mai largă descărcare decît în spectacolul sportului. Nimic artificial, nimic „făcut", schematic și convențional aici. Totul e spontan, direct, imediat...

Nu sîntem obosiți de teatru, unde cortina, decorurile, reflectoarele și sufleurul distrug permanent autenticitatea iluziei, amintindu-ți la fiecare pas de convențiile absurde ce colaborează la această complicată păcăleală care se numește o „reprezentație"? Nu sîntem blazați de virtuozitățile tehnice ale cinematografului, unde de cele mai multe ori mașina suplinește viața?

Sportul înseamnă punerea înainte a omului. Este o întreagă moralitate, o întreagă estetică în acest simplu cuvînt.

E prea ușor să condamni sportul opunînd stadionului biblioteca. Întrebarea este, însă, dacă un intelectual nu are nimic de învățat din stadion.

Jocul liber, deschis, netrucat, dominat exclusiv de legile obiective ale situației, este infinit superior ca semnificație morală, dezbaterilor intelectuale în care arguția și falsa abilitate amestecă la fiecare pas adevărurile. Dacă d-lui profesor Iorga i-ar fi fost dat să cunoască în activitatea d-sale științifică sau politică numai adversari de loialitatea unui fotbalist, poate că munca i-ar fi fost pe jumătate mai simplă.

Oriunde se pot trucа valorile și ierarhiile. Absolut oriunde: în știință, în artă, în literatură, în politică. Numai în sport nu. Aici valorile autentice se impun necesar, direct, inevitabil. Aici, reputațiile se mențin sever prin calități mereu dovedite, mereu supuse unui examen permanent. „Cel mai bun" numai în sport izbutește să fie în rîndurile dintîi. În toate celelalte activități omenești, „cel mai bun" este destinat să moară de foame.

Dacă nu ar fi decît justiția aceasta sumară și infailibilă pe care sportul o realizează între oameni, dacă nu ar fi decît spiritul acesta de virilitate simplă, fără ascunzișuri, fără trucuri, și încă ar fi suficient pentru ca biblioteca să-și deschidă din cînd în cînd ferestrele spre stadion.

Mihail SEBASTIAN

Familia Lusis

Marea performanță a lui Janis Lusis — 91,98 m, nou record mondial — n-a... căzut din cer. Este suficient să amintim că, participînd în acest sezon la 11 concursuri, Lusis a aruncat sulița, cel mai puțin la 86,12 m.

Mai trebuie de arătat că, în ultimii 6 ani, Lusis a avut 24 de aruncări peste 85 de metri.

Un amănunt interesant: Janis Lusis este căsătorit cu o... sulițașă. Și nu cu o sportivă oarecare, ci cu Elvira Ozolina, fostă și ea recordmană mondială la această probă.

Încă o învingătoare a „Minecii"

După 12 ore și 4 minute de la coborîrea ei în apă la Cap Gris Nez, Ann Longworth a pus piciorul pe țărmul englez, în apropiere de Douvres, fiind astfel prima înotătoare care a reușit, în acest an, să traverseze Canalul Mînecii.

Satisfacția n-a fost totuși completă, întrucît timpul realizat este departe de cel stabilit, acum un an, de înotătoarea australiană Linda Mc Gill. Ea a efectuat traversarea în numai 9 ore și 59 de minute!

MATTY

ROGADA

DERBY-UL... MELCILOR

Un hipodrom în miniatură? S-ar putea spune și așa. De fapt, însă, este vorba de un... melcodrom. O asemenea amenajare există în casa lui Eduard Poppa, elev în clasa a VI-a a Școlii generale nr. 195 din București. „Grajdul" său cuprinde nu mai puțin de 25 de „pensionari", care își au corespondenți cu nume în căii care vor disputa în curînd Derby-ul: Păuliș, Gladiator, Neptun...

Ce se poate spune despre viteza... melcilor? Lucrurile nu se potrivesc întocmai cu ceea ce se vorbește, în general, despre gastropode. Unii dintre ei sînt creditați cu recorduri de 60 și chiar 30 de secunde pe metru. Ceea ce, pentru un melc, e promițător!

Recent, s-a disputat pe acest melcodrom Derby-ul. Distanța: 5 metri. Cursa s-a încheiat — după 14 minute, 27 sec. și 5 zecimi — cu victoria, la mare luptă, a lui Gladiator, care l-a întrecut pe potou pe Fildeș.

Teodor ILIESCU

Copiii de pe strada noastră

Ascunsă prin împrejurimile Abatorului, străduța noastră, cu două „colțuri" și o fundătură, cu vreo treizeci de case pe partea numerelor cu soț și cam tot atîtea pe cealaltă, o găsești destul de greu în planurile cadastrale ale Bucureștiului.

Grădini de zarzavaturi, curți străjuite de pomi fructiferi, salcîmi sau plopi, căsuțe mereu proaspăt văruite, flori multe în grădinițe marcate de nuiele împletite, sau în ghivece și cutii de conserve îmbrăcate în poleială și așezate între ferestre, sînt lucruri caracteristice, întrate în obiceiurile și preocupările gospodarilor acestei mici străduțe — Livedea cu duzi.

Hărnicia și priceperea celor mari, sîrguința și îndeminarea celor mici, înțelegerea și voia bună a tuturor, au făcut cunoscută și respectată „Livedea" noastră, căreia, după numărul duzilor care au mai rămas, denumirea i-a devenit improprie, dar nimeni nu i-ar accepta schimbarea.

În mijlocul nostru s-a născut, a crescut și a cîntat Maria Tănase și puține sînt casele în care seara nu-i auzi vocea, redată prin discuri sau benzi de magnetofon, voce imprimată în sufletul celor ce-au cunoscut-o pe marea artistă, adulată în gîndurile urmașilor prin poveștile ce se deapănă, în amurg, pe băncile, în fața caselor.

Străduța noastră, micuță cum e ea, și-a format însă și o tradiție sportivă, tradiție legată de zburdălnicia și larma copiilor, de mingea din cîrpă bătută pe fundătură, de „meciurile" încinse ore în șir și sfîrșite nu de puține ori cu pantaloni rupți, cu pingele căscate și cu... urechelți de-ale părinților.

Supărările celor mari treceau și trec tot atît de repede; copiii „Livedei" au știut întotdeauna să se întreacă și la învățătură și în meseria aleasă și în treburile gospodărești, lucru care a stimulat înțelegerea părinților față de pasiunile sportive ale puștilor.

Nu cred să fie vreun pod de casă pe „Livede" în care, pe lîngă caietele și cărțile de școală păstrate cu grijă, pe lîngă amintirile copilăriei și adolescenței, să nu găsești ceva care să întoarcă gîndurile spre „performanțele" sportive din primăvara vieții.

Cupa aceea micuță din bronz, cîștigată în „marea" finală la fotbal, disputată pe „Apretura" acum 21 de ani împotriva echipei „Văcărești" (antrenată de nea Novac de la „Carmen"), ne amintește de golul victorios marcat de Costel, de semințele de floarea soarelui cu care am umplut-o și pe care le-am rontăit, în marș victorios, pînă acasă, de zilele care au urmat, cînd privind-o ca pe cel mai prețios trofeu, revedeam drumul greu parcurs prin sita sferturilor și semifinalelor, în care echipa „Mărțișor" și cea a „Piscului" cedaseră destul de greu.

Găsim și acum „legitimații", scrise mai mult decît caligrafic de Cornel, prin care echipa noastră, a „Livedei", căreia îi dăduserăm numele de Săgeata, luase un avans asupra celorlalte echipe din cartier.

Și dacă am căutat mai bine, cred că am găsit și ștampila „F. C. SĂGEATA", pe care reușiserăm s-o confecționăm tocmai la un atelier pe Labirint, din economiile noastre, care constituiau... fondurile clubului.

Îți amintești Titi, ce frumos era!?!...

Cînd boxa Nică, pe strada noastră era sărbătoare. Luam clopoței, purtați iarna de cai care plimbau sănii de la un colț la altul al străzii, și mergeam la „Milea", la „Venus" sau la „Palladium" și ce mai galerie făceam!

Și cînd ne întorceam victorioși ne primeam răsplata, prin cuvinte simple de „bravo flăcăi", rostite din prag de case de cei care mai puțin știau ce înseamnă „șalanger la titlul european", dar care se bucurau că Nică a cîștigat iar.

Cînd Cornel a îmbrăcat tricoul de campion național, puștimea de pe „Livede" și-a orientat preocupările sportive spre scrimă. Floretele, din lemn de salcîm curățat de ghimpi, spadele și săbiile din scînduri căutate și găsite prin magaziile pă-